

Z našich revuí.

Vojenská výchova, ročník VII. (1931).

Číslo 1.

Pplk. gšt. J. Kasalický uvažuje v úvodním článku nového ročníku, nadepsaném Pěchota v zimě, o možnostech lyžařského výcviku u pěších pluků v míru a dochází k závěru, že je třeba i za zkrácených výcvikových podmínek při osmnáctiměsíční službě využít příznivých sněhových poměrů a seznámit vojiny v rotě s tímto zdravým, výborným sportem. Že není možno vychovat z vojínů za několik půldnů závodníky, jest jasné, avšak to není ani našim úkolem, máme-li na mysli gros našich branců. Jistě však najdeme u každé setniny několik jednotlivců, znalých již z občanského života jízdy na lyžích, z nichž lze s výhodou sestavit oddíly značkařů pro bojová cvičení nebo použití jich jako průzkumných hlídek a patračů. Mimo to je dobré, přidělíme-li lyže telefonistům, spojčkám a jinému mužstvu pro speciální úkony.

V závěru svého článku vybízí autor k pokusům a zkouškám, jak zdolati v naší armádě obtíže dopravy a pohybu za ztížených pochodových poměrů v zimním období (doprava těžkých kulometů, munice, spojovacího materiálu a p.). Jistě podněty, hodné jak úvahy, tak i praktické zkoušky.

Pplk. Quido Matoušek: Průzkumná služba — vyhledávání zpráv.

Ač si všichni autoři, kteří píší o tomto tématu ve „Voj. výchově“, stěžují na nedostatek ustanovení našich služebních předpisů o něm, přece již z početnosti článků o hlídkové službě právě v tomto listě je zřejmé, že neschází tomuto oboru vojenského výcviku na zajímavosti, a přinášejí tedy stále nové a nové návrhy, jak výcvik hlídek a pěších patračů organisovat s úspěchem.

V I. části, ve „Všeobecném rozboru hlídek“ přestává autor na interpretaci služebních předpisů P-I-1 a G-V; za to však velmi zajímavá a poučná je II. část, do níž snesl z literatury i ze zpráv svých druhů důstojníků řadu skutečných příkladů ze světové války, z různých bojišť a armád, bojujících na rozličném terénu, příkladů hlídek různé síly, odlišného chování při střetnutí s nepřítelem a tedy rozličných výsledků a z nich dedukuje poučení, jež pak shrnuje ve 2. čísle „Voj. výchovy“ v část III a IV v obšírný závěr.

Rtm. Kubeš: Umělý dým jako prostředek pasivní obrany proti letadlům.

Po zkouškách, konaných na různých místech již dříve, došlo v rove 1930 při leteckých manévrech po prvé ve větším měřítku k použití umělého dýmu při zastírání důležitých objektů při nepřátelských náletech. Autor popisuje velmi zevrubně použití dýmovnic a technickou stránku akce při zamlžení letiště u Bohdanče a u Vysokého Mýta. Upozorniv na okolnost, že les nebrzdí pohybu dýmové clony, doporučuje, aby podrobně byl vyzkoušen vliv proudící vody při event. zamlžení mostů nebo přechodů přes řeku.

Číslo 2.

Škpt. J. Valníček: První ročník pěchotní střelecké školy byl ukončen.

Nařízením uveřejněným ve VV. 1929, čís. 50 vstoupila na místo dosavadních krátkodobých kursů v život v roce 1930 pěchotní střelecká škola. Z řady jejích prvních absolventů ujmá se slova škpt. Valníček a ve výše uvedeném článku probírá osnovu školy, již v celku akceptuje. V závěru pak na základě učiněných zkušeností navrhuje vynětí zbrojní služby z osnovy školy neboli doručuje oddělití stránku zbrojné administrativní od části střelecko-technické a taktické, aby v čase takto získaném mohlo být prohloubeno toto studium. Pro výchovu zbrojních důstojníků vojskových těles navrhuje zříditi zvláštní zbrojní kurs, pokud ovšem tato instituce vyhrazená dosud důstojníkům zbraní nebude odevzdána do rukou důstojníků služeb, a k informacím vyšších důstojníků informační kurs střelecký, jehož účel je dán již jeho názvem.

Fa: Příprava a provedení útoku čty.

Článek nadepsaný podle vypravování francouzského poručíka Goutarda o bitvě u Malmaisonu líčí typický příklad metodického útoku, důkladně připraveného, hojně podporovaného dělostřelectvem a provedeného mužstvem odpočatým s důstojníky dokonale informovanými o nepřátelské situaci. Ovšem podle nadpisu očekávali bychom v závěrečné studii zevrubnější rozbor útočného boje čty, jejíž činnost za boje v mohutném rámci pluku a sousedních vyšších jednotek zanikla téměř úplně. Tento nedostatek nevyváží ani živé a syté líčení dramatických momentů z úst por. Goutarda. Poněvadž v tomto konkrétním případě četa bojuje ve svazu, nelze naprosto izolovat neb eliminovat takovouto malou jednotku z celkové činnosti a sestavy praporu a proto jsou naučení plynoucí z toho jen všeobecného rázu a platí právě tak pro četů jako pro prapor a pro pluk.

Plk. Quido Matoušek: Průzkumná služba — vyhledávání zpráv. (Dokončení, jež pojato do recenze o čísle 1.)

Číslo 3.

F.: Diafilm a jeho použití při vojenském výcviku.

Článek škpt. Fryče o použití diafilmu při vojenském výcviku je takřka odpovědí k „Poznámkám k výcvikovým filmům“ z pera škpt. B. Havlůje, uveřejněným v rubrice „Zprávy“ v prvním čísle „Vojenské výchovy“. Nedostatků výcvikových

filmů, jež pro úzký rámec finančních možností jenom volným tempem může kinematografická skupina dodávat útvarům, lze čelit diafilmem, levnější a jednodušší výcvikovou pomůckou. Ovšem i tu narážíme na stejnou bolest jako při výcvikových filmech: nedostatek průvodních přednášek. Tomu chce pomoci autor tím, že vybízí mladé velitele k vypracování vhodných přednášek.

Za předpokladu, že jich bude brzy dosti a že útvary budou dotovány touto výcvikovou pomůckou, rozvíjí autor v delší studii technický návod o použití diafilmu při výcviku, vkládaje do něho stručně místy i zásady vojenského vyučování.

Škpt. E. Špírek: Pozorovatel, strážce, strážný, posel a spojka obrací se v tomto článku proti komplikaci termínů pro základní úkoly jednotlivce v boji, kterážto různost názvů bude jistě v dohledné době odstraněna neb upravena vydáním nového „Cvičebního řádu pro pěší vojsko“.

Fa.: Příprava a provedení útoku čety. (Dokončení článku, o němž podána zpráva v recenzi o čísle druhém.)

Škpt. L. Novák: O specialisaci výcviku poddůstojníků u polního dělostřelectva.

Bystře psaná úvaha, jež zaujme zajisté nejen odborníka, ale i příslušníky ostatních zbraní, zvláště sesterské pěchoty. Autor předeslav v úvodní části povšechné zásady specialisace, vyvozuje z nich rozdělení funkcí mužstva u baterie. Podle toho je dělí ve tři skupiny: pozorovatelů, posíční a spřežní. K první skupině náleží orientační poddůstojníci, poddůstojníci pro střelbu, patrači, styční a ordonanční poddůstojníci, ke skupině posíční pak dělovodi, poddůstojník kulometného roje a mířiči. Do třetí skupiny, spřežní, počítá autor poddůstojníky spřežení, muniční a přední jízdné. Tyto skupiny jsou uspořádány tak, že v příbuzných funkcích může druh druhu zastoupit, ovládaje dopodrobna část funkcí své skupiny, avšak nejso zatěžován zbytečnými znalostmi, jichž při vykonávání funkce v boji nebude nikdy potřebovat.

Vlastní statí je detailní pojednání o těchto výcvikových skupinách, o činnosti jednotlivých mužů, o jejich úkolech a proto i o výběru pro určitou funkci v některé z tří skupin. Další předností článku je, že jej autor doplnil i kalkulací potřebného počtu mužů pro úkoly a činnosti v jednotlivých skupinách.

V závěru žádá pak autor usměrnění a sjednocení výcviku mužstva u dělostřelectva; této unifikace chce dosáhnout reorganisací školy pro výchovu rotmistrů dělostřelectva z povolání, a to v tom smyslu, že by frekventanti po části všeobecně absolvovali po tříleté až čtyřleté službě u baterie školu pro výchovu a výcvik rotmistrů spřežení nebo školu pro výchovu a výcvik rotmistrů pozemních pozorovatelů, zřízené u výcvikového střediska. Toto středisko by vydávalo též vojskovým tělesům směrnice pro výcvik mužstva a poznámky k němu, soustřeďujíc zároveň výcvikové zkušenosti osvědčených velitelů.

Číslo 4.

Npor. V. Vladimirovič: Jak zvýšiti praktický význam vojenských odborných časopisů a zájem o ně.

Autor konstatuje nedostatek zájmu u velitelského sboru o vojenské časopisy a doporučuje, aby představení postupovali doporučením a radou podobně jako nižší velitelé získávají zájem vojáků o „Naše vojsko“.

Por. L. Špírek: Jaký má býti poddůstojník.

Poddůstojník jako zástupce důstojníkův za jeho nepřítomnosti doplňuje a prodlužuje jeho činnost a právě proto nabývá značného vlivu na mužstvo. Aby tento úkol splnil, musí mít určité vlastnosti a schopnosti velitelské: dostatek zkušenosti a vědomostí, trpělivost, sebevědomí, lásku k povolání a ráznost. Autor je toho názoru, že „nejbolestnější chybou našich poddůstojníků je nedostatek ráznosti“, což je

důsledkem pochybené výchovy rodinné a školní. Tento nedostatek se stává škodlivým zvláště při vydávání rozkazů, při povelích a znameních. Rada praktických drobností ve výcviku, jež může poddůstojníkovi poradit zkušený velitel, určitá dávka samostatnosti, spojená s odpovědností, tvoří právě onen rámec, z kterého vyrůstá pravá vojenská ráznost, opřená o znalosti a zkušenosti.

Rotný děle sl. J. Velc: K otázce děle sloužících.

Článek rotného Velce, který zaznamenaly a komentovaly i denní listy, je replikou na článek čet. Vokála ve „Vojenské výchově“ (roč. VI, čís. 10). Odmítá zvýšení náležitosti, avšak žádá zabezpečení existence děle sloužících poddůstojníků po splnění závazku. Patrně mu však nebyla známa data, jež uvádí redakce na konci jeho článku, že na př. v r. 1930 bylo umístěno celkem 483 děle sloužících poddůstojníků, což je jistě počet značný. Autor nesouhlasí s požadavkem absolvování tří tříd měšťanské školy, tvrdí, že se poddůstojníci bez tohoto školního vzdělání vyrovnají absolventům měšťanské školy a že kursy v posádkách, uspořádané podle ustanovení sl. předpisu š-III-1 plně vyhovují. Pro získání odborných znalostí postačí podle autorova názoru poddůstojnická škola u vojskového tělesa a pokyny velitele roty. Navrhuje však, aby byla stanovena jednotná doba služební pro děle sloužící, po které teprve budou umístěni v jiných službách. Žádá povýšení děle sl. četařů na rotné již ve čtvrtém roce služby a mimo to povolení nosit v době mimo zaměstnání občanský oblek.

Pplk. Quido Matoušek: Směrné instrukční cvičení v rotě pro výcvik čet.

Podrobně propracované cvičení v rotě, jehož účelem bylo demonstrovat frekventantům školy pro důstojníky pěšího vojska v záloze způsob překročení útočného sledu záložní rotou a obchvat čty. Toto cvičení bylo konáno jako cvičení ukázkové v terénu příznivém, takže hlavní zásady a mechanismus způsobu překračování sledů, jakož i obchvácení záložní četou vystoupily zde názorně. Přibližování k útočnému sledu umožnily návrší a les, zastírající tento pohyb jinak nejobtížnější; obnovu přehledu palby získal velitel praporu soustředěním palby svých těžkých kulometů, minometů a dělostřelectva na cíle v předchozí fázi útoku přesně zjištěné a mimo to tou okolností, že se vzhledem ke konfiguraci terénu útok praporu stal po překročení vlastně útokem svěřené roty, mocně podporované, a ježto útočila v jiném terénním celku, i dobře chráněné proti ničivé palbě nepřátelských kulometů, jež zastavily postup levého křídla praporu.

Obchvatný manévř záložní čty byl rovněž vhodně inscenován, takže jistě ujasnil mladým adeptům hodnotu důstojníka pěšího vojska v záloze základní principy obchvatu: vázati nepřítele částí svých sil čelně, jinou částí přesáhnouti nepřátelský odpor, aby akce byla chráněna zepředu, a zálohou provést zteč do boku.

špkt. vet. MUDr. Vlad. Chládek: Výcvik v ošetřování vojenských koní.

V úvodu analyzuje autor heslo dne: „Kůň či motor?“ a dochází k závěru, jež můžeme vyjádřit opět heslem: „Kůň a motor“. Poněvadž zkušenosti ze světové války dokázaly, že ošetřování vojenských koní nebylo a není dosud na žádoucí výši, a mimo to nejsme státem, který by měl nadbytek tohoto cenného materiálu, je otázka hospodárního ošetřování koní velmi akutní. Tato otázka se stává dosti obtížným problémem, neboť řádný ošetřovatel musí mít poměrně značné vědomosti a zvláště praktické zkušenosti, k čemuž však doba určená k výcviku je příliš skoupě vyměřena. Není ovšem nutno, aby mozek vojínů byl zbytečně zatěžován znalostmi, jichž nemůže prakticky využít, nýbrž aby obětovným a především dobrovolně se hlásícím vojínům byly známy nejdůležitější pojmy z oboru ošetřování, aby mohli jednat samo-

statně, kdyby toho bylo třeba. Autor připojuje k vlastnostem, jež má mít ošetřovatel koní, několik psychologicky oprávněných požadavků, jež stručně shrnuji takto: při výběru koňáka je třeba spíše hleděti k spolehlivosti, zručnosti a ke klidné povaze nežli k fyzické síle, již siláci rádi zneužívají. Ošetřovatel se nesmí domnívat, že koně službu méně cennou, neboť musí pracovat s láskou a býti v svém zařazení spokojen. Čistotný voják nestrpí špíny u sebe, ani nečistoty u koně. Z vědomostí požaduje autor na ošetřovateli částečně topografii koňského těla, z anatomie a fysiologie jen stručné poznatky, za to však důkladnou znalost stájových zařízení a potřeb a vlastního ošetřování koně (ochrana před poraněním, řádné podestlání, krmení, čištění a způsoby čištění, jakož i předběžná ochrana, první pomoc při náhlém onemocnění nebo poranění).

Číslo 5.

Npor. V. Vladimirovič: Zaměřovací figury.

Důležitou částí střeleckého výcviku je denně konaný výcvik v zaměřování na různé cíle. Aby se tento výcvik nezvrhl v pouhé mechanické opakování několika naučených pohybů, nýbrž aby přinášel zájem a pokrok ve výcviku oka i paží, navrhuje autor sestrojiti panoramatický náčrt na kasární zdi, do plastiky terénu zakreslit cíle, figurky, jejichž výška na vzdálenost 50 m pro základní tři typy (stojící, klečící a nekryté ležící) je v článku pročitána.

Npor. J. Ulrych: Cvičení střetného boje v rotě.

Obširný článek detailně popisující střetný boj dvou rot v úloze bočných vojáků pluku, pochodujičích po téže ose postupu, kteréžto cvičení bylo prakticky provedeno v zalesněném a kopcovitém terénu trutnovským hraničářským praporem 2.

Npor. K. Gruncl: Cvičení na plánu s nižšími veliteli.

Velitelská cvičení na mapě bývají zpravidla konána s vyššími důstojníky. Autor vypočítává výhody těchto cvičení doporučuje konat je i s nižšími důstojníky, rotmistry a poddůstojníky jakožto průpravou pro cvičení s vojskem. K teoretické úvaze o organizaci a přípravě cvičení, o volbě terénu, o použití plánu, o námětu a způsobu řízení cvičení připojil v druhé části svého článku příklad cvičení na plánu, majícího za předmět cvičení udržení dotyku a průzkum.

Skpt. J. M. Smazal.

Z cizích revuí.

Revue d'Infanterie.

1. pololetí 1930. (Leden—červen, čís. 448—453.) (Dokončení.)

Skutečná fronta roty je na př. 500 m, 200 m je mezera (rozstup) mezi čelními četami, každá četa pokrývá frontu 150 m; kulometné družstvo uprostřed mezery asi 250 m za čelními družstvy lehkých kulometů. Čety 2. sledu napravo a nalevo od kulometů 150 m za čelními četami a stupňovitě vně od nich.

3. Provedení posunu jednotek od jednoho pohotovostního postavení k druhému; pozorovatelná vel. roty od pozor. stanoviště k pozor. stanovišti; hloubka posunu 600—800 m.

Během postupu využije instruktor vlastnosti terénu a postaví velitele roty do těchto situací (na př.):

a) Pravá čelní četa (nebo levá) přichází před nepřekročitelnou překážku, kterou lze obejít skrytými přístupy v stopách levé čety.